

BESLUIT

Besluit van de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit als bedoeld in artikel 37, eerste lid, van de Mededingingswet.

Nummer: 810 / Western Atlas - Baker Hughes

1. Op 12 juni 1998 heeft de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit een melding ontvangen waarin is medegedeeld dat de ondernemingen Western Atlas Inc. en Baker Hughes Inc. het voornemen hebben een concentratie als bedoeld in artikel 27 van de Mededingingswet tot stand te brengen. Van de melding is mededeling gedaan in Staatscourant 111 van 17 juni 1998. Naar aanleiding van de mededeling in de Staatscourant zijn geen zienswijzen van derden naar voren gebracht. Ambtshalve zijn vragen gesteld aan verschillende marktpartijen.

I. DE PARTIJEN

2. Western Atlas Inc. (Western Atlas) is een beursgenoteerde vennootschap, opgericht naar het recht van de staat Delaware. Zij heeft een groot aantal dochterondernemingen, verspreid over de wereld. Western Atlas levert diensten ten behoeve van de olie- en gas-industrie, met name seismische data-verwervings- en verwerkingsdiensten, well-logging-diensten, perforatiediensten, onderzoek naar de eigenschappen van olievelden en managementsupervisie van voornoemde diensten.

3. Baker Hughes Inc. (Baker Hughes) is een beursgenoteerde vennootschap, opgericht naar het recht van de staat Delaware. Zij heeft een groot aantal dochterondernemingen, verspreid over de wereld. Baker Hughes levert onder meer producten en diensten voor de olie- en gas-industrie. Tot de geleverde producten behoren boorbeitels, boorspoelingen en elektrische onderwaterpompen. Tot de geleverde diensten behoren gedificeerd boren, meten tijdens het boren en voltooiings- en afwerkingsdiensten, waaronder perforatiediensten. Baker Hughes levert verder chemische producten voor de petroleum-industrie en -raffinaderijen, processing machines zoals machines voor scheiding van vloeistoffen en vaste stoffen, alsmede diverse andere producten en diensten zoals gereedschap voor mijnbouw en computer-randapparatuur.

II. DE GEMELDE OPERATIE

4. Als vehikel met het oog op de onderhavige transactie heeft Baker Hughes een dochter gecreëerd, Baker Hughes Delaware I Inc. In de transactie worden dit vehikel en Western Atlas samengevoegd tot een dochter van Baker Hughes. De aandeelhouders van Western Atlas verkrijgen aandelen in het kapitaal van Baker Hughes.

III. TOEPASSELIJKHEID VAN HET CONCENTRATIETOEZICHT

5. De gemelde operatie is een concentratie in de zin van artikel 27, onder b, van de Mededingingswet. De hierboven, onder punt 4,

omschreven transactie leidt er toe dat Baker Hughes zeggenschap verkrijgt over de activiteiten van Western Atlas.

6. Uit de bij de melding ter beschikking gestelde omzetgegevens blijkt dat de gemelde concentratie binnen het toepassingsbereik van de Mededingingswet valt.

IV. BEOORDELING

A. Relevante markten

Relevante productmarkten

7. Partijen zijn beiden actief in de dienstverlening ten behoeve van de olie- en gas-industrie. Met name leveren beiden perforatiediensten. Dit behelst het met behulp van explosieven schieten van gaten in de verbuizing van een boorput om olie of gas in de put te doen vloeien. Op dit gebied onderscheiden zij twee productmarkten: 'wireline conveyed' en 'tube conveyed' perforatie. Het betreft twee verschillende technieken. Partijen betogen dat de keuze tussen de twee technieken wordt ingegeven door de eigenschappen van de desbetreffende boorput. In zijn algemeenheid is het langzamere en duurdere 'tube conveyed' perforeren noodzakelijk onder moeilijke en/of gevaarlijke omstandigheden. Deze techniek biedt onder meer een grotere mate van controle over de druk en een verkleind risico op voortijdige explosie. 'Wire conveyed' perforatie wordt volgens partijen gebruikt wanneer 'tube conveyed' perforatie niet noodzakelijk is.

8. Het betoog van partijen wordt ten dele gesteund en ten dele weersproken door mededelingen van ondervraagde marktpartijen. Hierbij komt tevens naar voren dat recentelijk een 'underbalanced tube conveyed' perforatietechniek is geïntroduceerd. Deze techniek komt gasproductie in bepaalde gevallen ten goede. De verwachting wordt uitgesproken dat hierdoor in de toekomst meer gebruik zal worden gemaakt van 'tube conveyed' perforatie, ondanks de over het algemeen hogere kosten die hiermee zijn gemoeid. Op grond hiervan mag worden aangenomen dat zich meer dan voorheen situaties zullen voordoen waarin de beide technieken als alternatieven zullen worden beschouwd.

9. In het onderhavige geval kan in het midden blijven of beide soorten perforatiediensten behoren tot dezelfde of tot twee verschillende productmarkten. Een keuze tussen beide alternatieve marktafbakeringen heeft geen invloed op de uiteindelijke beoordeling van de gevolgen van de onderhavige concentratie (zie punten 13-16).

10. Ten aanzien van de overige onder punten 2 en 3 genoemde activiteiten van beide partijen mag worden aangenomen dat zij niet tot overlappende productmarkten behoren, gezien de uiteenlopende aard van de verschillende diensten en de uiteenlopende doelen waartoe zij dienen. Het onderhavige onderzoek zal derhalve geen betrekking hebben op deze activiteiten, aangezien de beoordeling van de gevolgen van de onderhavige concentratie hierdoor niet wordt beïnvloed (zie punten 13-16).

Relevante geografische markten

11. Partijen stellen dat de geografische dimensie van de markt voor perforatiediensten (al dan niet onderscheiden in 'tube conveyed' en 'wire conveyed') de Europese Economische Ruimte (EER) omvat, inclusief de offshore-markt met betrekking tot de Noordzee. Zij betogen dat de transportkosten die gemoeid zijn bij het verrichten van deze diensten gering zijn, gelet op de relatieve waarde van de diensten in vergelijking tot de

waarde van het eindproduct. Zij vermelden dat zowel partijen als hun concurrenten in geheel Europa actief zijn. Ten aanzien van offshore-activiteiten merken zij op dat de geologische omstandigheden op de gehele Noordzee grotendeels gelijk zijn. Zij wijzen er verder op dat de prijzen en andere concurrentievoorwaarden in de EER homogeen zijn. Ondervraagde marktpartijen stellen dat de geografische markt voor perforatiediensten minstens zo groot is als partijen betogen. Zij vermelden dat de belangrijkste ondernemingen op dit gebied middels verschillende dochterondernemingen over de gehele wereld actief zijn.

12. Aangenomen mag worden dat de geografische omvang van beide eventueel te onderscheiden productmarkten voor 'tube conveyed' en 'wire conveyed' perforatie gelijk is, aangezien er geen zodanig onderling verschil in transportkosten of andere concurrentievoorwaarden bestaat dat dit een verschillende geografische marktafbakening tot gevolg zou hebben. Op grond van de gegevens aangedragen door partijen en mededelingen van ondervraagde marktpartijen mag ten behoeve van het onderhavige onderzoek worden aangenomen dat de markt voor perforatiediensten ruimer is dan Nederland. In het midden kan blijven of de markt beperkt is tot de EER of wereldwijd is, aangezien de uiteindelijke beoordeling van de gevolgen van de concentratie hierdoor niet wordt beïnvloed (zie punten 13-16).

B. Gevolgen van de concentratie

13. Indien wordt uitgegaan van een algemene, de EER omvattende markt voor perforatiediensten schatten partijen hun gezamenlijke marktaandeel op [25-35]%. Indien 'tube' en 'wire conveyed' perforatie als afzonderlijke productmarkten worden beschouwd, overlappen de activiteiten van partijen elkaar alleen op het gebied van 'tube conveyed' perforatiediensten. Baker Hughes is niet actief op het gebied van 'wire conveyed' perforatie. Het gezamenlijke marktaandeel van partijen in de EER op het gebied van 'tube conveyed' perforatie schatten zij op [20-35]%. Er is geen reden om aan te nemen dat deze schattingen onjuist zijn.

14. Zowel op het gebied van 'wire conveyed' perforatie als op het gebied van 'tube conveyed' perforatie zijn naast partijen twee grote ondernemingen actief; Schlumberger en BPB. Zowel partijen als ondervraagde marktpartijen vermelden dat met name Schlumberger op beide gebieden een aanzienlijk sterkere positie inneemt dan partijen gezamenlijk. Geen van de ondervraagde marktpartijen heeft de verwachting uitgesproken dat partijen zich na voltrekking van de voorgenomen concentratie in substantiële mate onafhankelijk van concurrenten, afnemers of consumenten zullen kunnen gedragen. Verder zij vermeld dat de afnemers van partijen kapitaalcrachtige ondernemingen zijn met zeer significante onderhandelingsmacht.

15. Indien wordt uitgegaan van een algemene, wereldwijde markt voor perforatiediensten schatten partijen hun gezamenlijke marktaandeel op [15-25]%. Het gezamenlijke wereldwijde marktaandeel van partijen op het gebied van 'tube conveyed' perforatie schatten zij op [20-30]%. Er is geen reden om aan te nemen dat deze schattingen onjuist zijn. De in het vorige punt genoemde beoordelingsfactoren zijn in het geval van een wereldwijde markt identiek.

16. Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat er geen reden is om aan te nemen dat als gevolg van de onderhavige concentratie een economische machtspositie kan ontstaan of worden versterkt die tot gevolg heeft dat een daadwerkelijke mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd.

V. CONCLUSIE

17. Na onderzoek van deze melding, is de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit tot de slotsom gekomen dat de gemelde operatie binnen de werkingssfeer van het in hoofdstuk 5 van de Mededingingswet geregelde concentratietoezicht valt. Hij heeft geen reden om aan te nemen dat als gevolg van die concentratie een economische machtspositie kan ontstaan of worden versterkt die tot gevolg heeft dat een daadwerkelijke mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd.

18. Gelet op het bovenstaande deelt de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit mede dat voor het tot stand brengen van de concentratie waarop de melding betrekking heeft geen vergunning is vereist.

Datum: 10 juli 1998

De directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit,

voor deze:

w.g. Drs. R.J.P. Jansen

Hoofd Concentratiecontrole

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd beroepschrift indienen bij de arrondissementsrechtbank te Rotterdam, sector bestuursrecht, Postbus 50951, 3007 BM, Rotterdam.

[terug](#)

Aan de inhoud van deze pagina's kunt u geen rechten ontleen.